

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ షష్ఠస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ షష్టస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

పుష్పిస్తు పత్నీ సవితుః సావిత్రీం వ్యాహృతిం త్రయీం ।
అగ్నిహోత్రం పశుం సోమం చాతుర్మాస్యం మహామఖాన్ ॥ 1 ॥

సిద్ధిర్భగస్య భార్యాంగ మహిమానం విభుం ప్రభుం ।
ఆశిషం చ వరారోహం కన్యాం ప్రాసూత సువ్రతాం ॥ 2 ॥

ధాతుః కుహూః సినీవాలీ రాకా చానుమతిస్తథా ।
సాయం దర్శమథ ప్రాతః పూర్ణమాసమనుక్రమాత్ ॥ 3 ॥

అగ్నీన్ పురీష్యానాథత్త క్రియాయాం సమనంతరః ।
చర్షణీ వరుణస్యాసీద్యస్యాం జాతో భృగుః పునః ॥ 4 ॥

వాల్మీకిశ్చ మహాయోగీ వల్మీకాదభవత్కిల ।
అగస్త్యశ్చ వసిష్ఠశ్చ మిత్రావరుణయోర్మషీ ॥ 5 ॥

రేతః సిషిచతుః కుంభే ఉర్వశ్యాః సన్నిధౌ ద్రుతం ।
రేవత్యాం మిత్ర ఉత్సర్గమరిష్టం పిప్పలం వ్యధాత్ ॥ 6 ॥

పౌలోమ్యామింద్ర ఆధత్త త్రీన్ పుత్రానితి నః శ్రుతం ।
జయంతమృషభం తాత తృతీయం మీధుషం ప్రభుః ॥ 7 ॥

ఉరుక్రమస్య దేవస్య మాయావామనరూపిణః |
కీర్తౌ పత్వ్యాం బృహచ్చోక్ల కస్తస్యాసన్ సౌభగాదయః || 8 ||

తత్కర్మగుణవీర్యాణి కాశ్యపస్య మహాత్మనః |
పశ్చాద్వక్ష్యామహేఽదిత్యాం యథా వావతతార హ || 9 ||

అథ కశ్యపదాయాదాన్ దైతేయాన్ కీర్తయామి తే |
యత్ర భాగవతః శ్రీమాన్ ప్రహ్లాదో బలిరేవ చ || 10 ||

దితేర్ద్వావేవ దాయాదౌ దైత్యదానవవందితౌ |
హిరణ్యకశిపుర్నామ హిరణ్యాక్షశ్చ కీర్తితౌ || 11 ||

హిరణ్యకశిపోర్భార్యా కయాధుర్నామ దానవీ |
జంభస్య తనయా దత్తా సుషువే చతురః సుతాన్ || 12 ||

సంహ్లాదం ప్రాగనుహ్లాదం హ్లాదం ప్రహ్లాదమేవ చ |
తత్స్వసా సింహికా నామ రాహుం విప్రచితోఽగ్రహీత్ || 13 ||

శిరోఽహరద్యస్య హరిశ్చక్రేణ పిబతోఽమృతం |
సంహ్లాదస్య కృతిర్భార్యాసూత పంచజనం తతః || 14 ||

హ్లాదస్య ధమనిర్భార్యాసూత వాతాపిమిల్వలం |
యోఽగస్త్రాయ త్వతిథయే పేచే వాతాపిమిల్వలః || 15 ||

అనుహ్లాదస్య సూర్యాయాం బాష్కులో మహిషస్తథా |
విరోచనస్తు ప్రాహ్లాదిర్దేవ్యాస్తస్యాభవద్బలిః || 16 ||

బాణజ్యేష్ఠం పుత్రశతమశనాయాం తతోఽభవత్ |
తస్యానుభావం సుశ్లోక్యాః పశ్చాదేవాభిధాస్యతే || 17 ||

బాణ ఆరాధ్య గిరిశం లేభే తద్గణముఖ్యతాం |
యత్పార్శ్వే భగవానాస్తే హ్యద్యాపి పురపాలకః || 18 ||

మరుతశ్చ దితేః పుత్రాశ్చత్వారింశన్నవాధికాః |
త ఆసన్నప్రజాః సర్వే నీతా ఇంద్రేణ సాత్మతాం || 19 ||

రాజోవాచ
కథం త ఆసురం భావమపోహౌత్యత్తికం గురో |
ఇంద్రేణ ప్రాపితాః సాత్మ్యం కిం తత్సాధు కృతం హి తైః || 20 ||

ఇమే శ్రద్ధధతే బ్రహ్మన్పుషయో హి మయా సహ |
పరిజ్ఞానాయ భగవంస్తన్నో వ్యాఖ్యాతుమర్హసి || 21 ||

సూత ఉవాచ
తద్విష్ణురాతస్య స బాదరాయణి -
ర్వచో నిశమ్యాదృతమల్పమర్థవత్ |
సభాజయన్ సన్నిభృతేన చేతసా
జగాద సత్రాయణ సర్వదర్శనః || 22 ||

శ్రీశుక ఉవాచ
హతపుత్రా దితిః శక్రపార్షి గ్రాహేణ విష్ణునా |
మన్యునా శోకదీప్తేన జ్వలంతీ పర్యచింతయత్ || 23 ||

కదా ను భ్రాతృహంతారమింద్రియారామముల్బణం |
అక్లిన్నహృదయం పాపం ఘాతయిత్వా శయే సుఖం || 24 ||

కృమివిడ్భస్మసంజ్ఞాఽఽసీద్యస్యేశాభిహితస్య చ |
భూతధ్రుక్ తత్కృతే స్వార్థం కిం వేద నిరయో యతః || 25 ||

ఆశాసానస్య తస్యేదం ధ్రువమున్నద్ధచేతసః |
మదశోషక ఇంద్రస్య భూయాద్యేన సుతో హి మే || 26 ||

ఇతి భావేన సా భర్తురాచచారాసకృత్ప్రియం |
శుశ్రూషయానురాగేణ ప్రశ్రయేణ దమేన చ || 27 ||

భక్త్యా పరమయా రాజన్ మనోజ్ఞై ర్వల్లుభాషితైః |
మనో జగ్రాహ భావజ్ఞా సుస్మితాపాంగవీక్షణైః || 28 ||

ఏవం స్త్రియా జడీభూతో విద్వానపి విదగ్ధయా |
బాధమిత్యాహ వివశో న తచ్చిత్తం హి యోషితి || 29 ||

విలోక్త్యకాంతభూతాని భూతాన్యాదౌ ప్రజాపతిః |
స్త్రియం చక్రే స్వదేహార్థం యయా పుంసాం మతిర్వృతా || 30 ||

ఏవం శుశ్రూషితస్తాత భగవాన్ కశ్యపః స్త్రియా |
ప్రహస్య పరమప్రీతో దితిమాహాభినంద్య చ || 31 ||

కశ్యప ఉవాచ
వరం వరయ వామోరు ప్రీతస్తేఽహమనిందితే |
స్త్రియా భర్తరి సుప్రీతే కః కామ ఇహ చాగమః || 32 ||

పతిరేవ హి నారీణాం దైవతం పరమం స్మృతం |
మానసః సర్వభూతానాం వాసుదేవః శ్రియః పతిః || 33 ||

స ఏవ దేవతాలింగైర్నామరూపవికల్పితైః |
ఇజ్యతే భగవాన్ పుంభిః స్త్రీభిశ్చ పతిరూపధృక్ || 34 ||

తస్మాత్పతివ్రతా నార్యః శ్రేయస్కామాః సుమధ్యమే |
యజంతేఽనన్యభావేన పతిమాత్మానమీశ్వరం || 35 ||

సోఽహం త్వయార్చితో భద్రే ఈదృగ్భావేన భక్తితః |
తత్తే సంపాదయే కామమసతీనాం సుదుర్లభం || 36 ||

దితిరువాచ
వరదో యది మే బ్రహ్మన్ పుత్రమింద్రహణం వృణే |
అమృత్యుం మృతపుత్రాహం యేన మే ఘాతితౌ సుతౌ || 37 ||

నిశమ్య తద్వచో విప్రో విమనాః పర్యతప్యత |
అహో అధర్మః సుమహానద్య మే సముపస్థితః || 38 ||

అహో అద్యేంద్రియారామో యోషిన్మయ్యేహ మాయయా |
గృహీతచేతాః కృపణః పతిష్యే నరకే ధ్రువం || 39 ||

కోఽతిక్రమోఽనువర్తంత్యాః స్వభావమిహ యోషితః |
ధిజ్ మాం బతాబుధం స్వాధ్యే యదహం త్వజితేంద్రియః || 40 ||

శరత్పద్మోత్సవం వక్త్రం వచశ్చ శ్రవణామృతం |
హృదయం క్షురధారాభం స్త్రీణాం కో వేద చేష్ఠితం || 41 ||

న హి కశ్చిత్ప్రియః స్త్రీణామంజసా స్వాశిషాత్మనాం |
పతిం పుత్రం భ్రాతరం వా ఘ్నంత్యర్థే ఘాతయంతి చ || 42 ||

ప్రతిశ్రుతం దదామీతి వచస్తన్న మృషా భవేత్ |
వధం నార్హతి చేంద్రోఽపి తత్రేదముపకల్పతే || 43 ||

ఇతి సంచింత్య భగవాన్మారీచః కురునందన |
ఉవాచ కించిత్కుపిత ఆత్మానం చ విగర్హయన్ || 44 ||

కశ్యప ఉవాచ
పుత్రస్తే భవితా భద్రే ఇంద్రహా దేవబాంధవః |
సంవత్సరం వ్రతమిదం యద్యంజో ధారయిష్యసి || 45 ||

దితిరువాచ
ధారయిష్యే వ్రతం బ్రహ్మన్బ్రూహి కార్యాణి యాని మే |
యాని చేహ నిషిద్ధాని న వ్రతం ఘ్నంతి యాని తు || 46 ||

కశ్యప ఉవాచ

న హింస్యాద్భూతజాతాని న శపేన్నాన్యతం వదేత్ |
నచ్ఛింద్యాన్నఖరోమాణి న స్పృశేద్యదమంగలం || 47 ||

నాప్పు స్నాయాన్న కుప్యేత న సంభాషేత దుర్జనైః |
న వసీతాధౌతవాసః స్రజం చ విధృతాం క్వచిత్ || 48 ||

నోచ్ఛిష్టం చండికాన్నం చ సామిషం వృషలాహృతం |
భుంజీతోదక్యయా దృష్టం పిబేదంజలినా త్వపః || 49 ||

నోచ్ఛిష్టాస్పృష్టసలిలా సంధ్యాయాం ముక్తమూర్ధజా |
అనర్చితాసంయతవాజ్నాసంవీతా బహిశ్చరేత్ || 50 ||

నాధౌతపాదాప్రయతా నార్ద్రపాన్నో ఉదక్కిరాః |
శయీత నాపరాజ్నాన్యైర్న నగ్నా న చ సంధ్యయోః || 51 ||

ధౌతవాసా శుచిర్నిత్యం సర్వమంగలసంయుతా |
పూజయేత్ప్రాతరాశాత్ప్రాగ్గోవిప్రాశ్శ్చైయమచ్యుతం || 52 ||

స్త్రియో వీరవతీశ్చార్చేత్స్రగ్గంధబలిమండనైః |
పతిం చార్చ్యోపతిష్ఠేత ధ్యాయేత్కృష్ణగతం చ తం || 53 ||

సాంవత్సరం పుంసవనం వ్రతమేతదవిష్టుతం |
ధారయిష్యసి చేత్తుభ్యం శక్రహా భవితా సుతః || 54 ||

బాఢమిత్యభిప్రేత్యాధ దితి రాజన్ మహామనాః |
కశ్యపం గర్భమాధత్త వ్రతం చాంజో దధార సా || 55 ||

మాతృష్వసురభిప్రాయమింద్ర ఆజ్ఞాయ మానద |
శుశ్రూషణేనాశ్రమస్థాం దితిం పర్యచరత్కవిః || 56 ||

నిత్యం వనాత్సుమనసః ఫలమూలసమిత్కుశాన్ |
పత్రాంకురమృదోఽపశ్చ కాలే కాల ఉపాహరత్ || 57 ||

ఏవం తస్యా వ్రతస్థాయా వ్రతచ్ఛిద్రం హరిర్ఘృప |
ప్రేక్షుః పర్యచరజ్జిహ్వో మృగహేవ మృగాకృతిః || 58 ||

నాధ్యగచ్ఛద్వృతచ్ఛిద్రం తత్పరోఽథ మహీపతే |
చింతాం తీవ్రాం గతః శక్రః కేన మే స్యాచ్ఛివం త్వహ || 59 ||

ఏకదా సా తు సంధ్యాయాముచ్ఛిష్టా వ్రతకర్షితా |
అస్పృష్టవార్యధౌతాంఘ్రిః సుష్వాప విధిమోహితా || 60 ||

లభ్యా తదంతరం శక్రో నిద్రాపహృతచేతసః |
దితేః ప్రవిష్ట ఉదరం యోగేశో యోగమాయయా || 61 ||

చకర్త సప్తధా గర్భం వజ్రేణ కనకప్రభం |
రుదంతం సప్తధైక్షైకం మా రోదీరితి తాన్ పునః || 62 ||

తే తమూచుః పాట్యమానాస్తే సర్వే ప్రాంజలయో నృప |
నో జిఘాంససి కిమింద్ర భ్రాతరో మరుతస్తవ || 63 ||

మా భైష్ట భ్రాతరో మహ్యం యూయమిత్యాహ కౌశికః |
అనన్యభావాన్ పార్షదానాత్మనో మరుతాం గణాన్ || 64 ||

న మమార దితేర్గర్భః శ్రీనివాసానుకంపయా |
బహుధా కులిశక్షుణ్ణో ద్రౌణ్యస్త్రీణ యథా భవాన్ || 65 ||

సకృదిష్ట్యాఽదిపురుషం పురుషో యాతి సామ్యతాం |
సంవత్సరం కించిదూనం దిత్యా యద్ధరిరర్చితః || 66 ||

సజూరింద్రేణ పంచాశద్దేవాస్తే మరుతోఽభవన్ |
వ్యపోహ్య మాత్మదోషం తే హరిణా సోమపాః కృతాః || 67 ||

దితిరుత్థాయ దదృశే కుమారాననలప్రభాన్ |
ఇంద్రేణ సహితాన్ దేవీ పర్యతుప్యదనిందితా || 68 ||

అథేంద్రమాహ తాతాహమాదిత్యానాం భయావహం |
అపత్యమిచ్ఛంత్యచరం వ్రతమేతత్సుదుష్కరం || 69 ||

ఏకః సంకల్పితః పుత్రః సప్త సప్తాభవన్ కథం |
యది తే విదితం పుత్ర సత్యం కథయ మా మృషా || 70 ||

ఇంద్ర ఉవాచ
అంబ తేఽహం వ్యవసితముపధార్యాగతోఽంతికం |
లభ్యాంతరోఽచ్ఛిదం గర్భమర్థబుద్ధిర్న ధర్మవిత్ || 71 ||

కృత్తో మే సప్తధా గర్భ ఆసన్ సప్త కుమారకాః |
తేఽపి చైకైకశో వృక్షాః సప్తధా నాపి మమిరే || 72 ||

తతస్తత్పరమాశ్చర్యం వీక్ష్యాధ్యవసితం మయా |
మహాపురుషపూజాయాః సిద్ధిః కాప్యనుషంగిణీ || 73 ||

ఆరాధనం భగవత ఈహమానా నిరాశిషః |
యే తు నేచ్ఛంత్యపి పరం తే స్వార్థకుశలాః స్మృతాః || 74 ||

ఆరాధ్యాత్మప్రదం దేవం స్వాత్మానం జగదీశ్వరం |
కో వృణోతే గుణస్పర్శం బుధః స్యాన్నరకేఽపి యత్ || 75 ||

తదిదం మమ దౌర్జన్యం బాలిశస్య మహీయసి |
క్షంతుమర్హసి మాతస్త్యం దిష్ట్యా గర్భో మృతోఽస్తితః || 76 ||

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇంద్రస్తయాభ్యనుజ్ఞాతః శుద్ధభావేన తుష్టయా |
మరుద్భిః సహ తాం నత్వా జగామ త్రిదివం ప్రభుః || 77 ||

ఏవం తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి |
మంగలం మరుతాం జన్మ కిం భూయః కథయామి తే || 78 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
షష్ఠస్కంధే మరుదుత్పత్తికథనం నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః ||